

ROSENBERGŲ LIKIMAS

Washingtonas, D. C. — Aukščiausias Teismas 6 balsais prieš 3, atmetė teišė William O. Douglas nusprendimą atidėti atomiškų šnipų Julius ir Ethel Rosenbergų mirties bausmę. Rosenbergai per du metus laukė Sing Sing kalėjime kol apie jų likimą svarstė teismai Jungtinėse Valstijose ir vieša opinija per visą pasaulį.

Tuojaus po Aukščiausio Teismo nusprendimo, Jungtinių Valstybių maršalas William A. Carroll sakė kad mirties bausmė bus įvykdyta vienuoliktą valandą, penktadienio vakare.

Advokatai, kurie kovojo už Rosenbergas dar vis manevruoja išgelbėti juos. Jie įteikė prašymą Aukščiausiam Teismui, kad atidėtų mirties bausmės įvykdymą kol išnaūto nuspręs teis. Douglas nutarimą bausmę atidėti. Taipgi jie prašė atidėti mirties bausmę, idant prezidentas Eisenhower turėtų laiko svarstyti jų prašymą dėl pasigailėjimo. Pereitą vasario mėnesį prezidentas Eisenhower atmetė jų prašymą, sakydamas, kad Rosenbergai išduodami atomiškas paslaptis Rusijai galėtų būti atsakomingi už daug nekaltų amerikonių gyvybių.

PALIAUBOS GAL NEBUS PASIRAŠYTOS

Washington, D. C. — Administracijos viršininkai pripažino kad nebus gali pasirašyti Korėjos paliaubas šeštadienio vakare, kaip alijantai tikėjosi. Vienok jie pasiliko su viltimi, kad atidėliojimas bus trumpas, nežiūrint Pietinės Korėjos smarkios ir iki šiol pasekmingos kampanijos, kad neleist karui sustoti.

Vienok Hong Kong komunistiškas laikraštis "New Evening Post", kurs normaliai talpina kiniečių komunistų vyriausybės nuomones sakė, kad yra dar vilties dėl Korėjos paliaubų.

Jungtinių Valstybių sostinėje, vyriausybė svarsto naudot griežtas priemones priverst Pietinės Korėjos prezidentą Syngman Rhee veikti sykiu su Jungtinėmis Tautomis.

Tuo tarpu, Seoule, buvo daugiau masinių išbėgimų iš alijantų kalėjimų, kas pakėlė prieš-komunistinių kalinių skaičių iki 26,000, kuriuos išlaisvino Pietų Korėja. Dar 18,000 daugiau belaisvių iš penkių stovyklų ir ligoninės išėjo su Korėjos respublikos prezidento Syngman Rhee žinia.

Jungtinių Tautų komandos štabas Tokyo suskaitė kad per paskutines dvi dienas 25,952 korėjiečių pabėgo ir kad dar 9398 pasiliko nelaisvėje.

Nr. 25

WORCESTER, MASS., Birželio (June) 20, 1953

Vol. XXXXVI

Kremliaus Vargas Lietuvoj

LONDON. — Sovietai griežtai nubaudė vyriausius komunistų vadus Lietuvoj ir įsakė pakeist partijos ir vyriausybės vadus šioje pavergtoje Baltijos valstybėje, kaip Maskvos radio pranešė.

Radio pranešė, kad Lietuvos Komunistų partijos centralinis komitetas nutarė pataisyti rimtas silpnas politiškas darbe, valstybės kontrolėje ir kultūros ugdyme Lietuvoj.

Komiteto susirinkime, laikytame prieš kelias dienas, valdi-

ninkai prisipažino, kad buvo nukrypę nuo Lenino - Stalino politikos, ypatingai kad nebuvo tinkamai išlavintų lietuvių politinių kadru, kurie darbotvarkai ir ekonomiškai darbu.

Trys Baltijos valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija buvo pavergtos Sovietų Unijos 1940 metais ir mažai iš jų girdėti, apart lietuvių Vakariniame Pasuly, kurie darbotvarkai, kad Lietuvos nepriklausomybę būtų gražinta.

Maskvos raportas apie lietuvių komiteto susirinkimą, kurs buvo transliuojamas sovietų žinių agentūros Tass sovietų spaudai, sekė paprastą Kremliaus praktiką, kad vyriausybė pati save kritikuotų.

Lietuvoje pakeitimai sekė pereitos savaitės įvykius Sovietų Ukrainoje, kad tenais esantis vyriausias komunistas L. G. Melnikov buvo pašalintas iš savo vietos kaip provincijos partijos pirmas sekretorius.

VOKIEČIŲ SUKILIMAS PRIES KOMUNISTUS

Berlynas. Vakarinės jėgos reikalavo, kad Sovietų armija baigtų savo militarišką terorą Rytiniame Berlyne. Jie pasmerkė rusų nužudymą bedarbio vairuotojo, kaip žiaurų aktą ir sakė, tuomi pasaulis nusistebės. Jung. Valstybės, Britanija ir Prancūzija dramatiškai išsimaišė, kada sovietų tankai maišino darbininkų sukilimą, kurs išsiplatino Rytinėje Vokietijoje į vieną dieną.

Protesto streikai buvo vedami neglinduotų vokiečių daugeliuose miestuose nuo Oder iki Elbe upių. Devyni miestai buvo po sovietų karo stoviu.

Trys alijantai reikalavo rusų tuojaus nuimti griežtus suvaržymus uždėtus ant Rytinio Berlyno, kur apie 16 prieš-komunistų buvo nužudyti ir virš 200 buvo sužeisti į vieną dieną. Jie reikalavo laisvą susisiekimą mieste, kurio rytinė dalis buvo atskirta 200 sovietų tankų ir 10,000 ginkluotų kareivių. Vakariečiai protestavo rusams aštuo-

niais valandas po to, kada jie pranešė apie 35 metų Goettlingo sušaudymą. Milijonai vokiečių bijojo, kad vairuotojo Goettlingo nužudymas nepradėtų baisų kruviną valymą sovietų zonoje.

Antradienį kilus darbininkų sukilimui rytinėje Berlyno pasėje, komunistai nuėjauė, kad vokiečiai nekenčia sovietų režimo. Apie 16 žmonių žuvo kovodami už laisvę plikomis rankomis Berlyno gatvėse ir apie dvidešimt du Magdeburge. Apie 100 rytinių berliniečių buvo uždaryti kalėjimuose už prisidėjimą demonstracijose. Nepaisant to, šimtai tūkstančių darbininkų pasiliko namuose, nors jiems buvo įsakyta Rytinės Vokietijos vyriausybės tuojaus sugrįžt į darbus.

— Istanbul, Turkey. — Žemės drebėjimai per dvi dienas Edirne (Adrianople) 220,000 gyventojų mieste arti Bulgarijos sienos, sugadino beveik visus namus mieste ir išvarė visus gyventojus į gatves.

Rengiantis Taikai

Europos spauda praneša, kad Leningrado fabrikuose gaminama apsiaustai apsaugai nuo atominių bombų. Apsiaustas su kapiuonu iki kelių padarytas iš asbesto, cinko mišinio su aliuminijum ir cino plokštelėmis viduje. Jis turi apsaugoti nuo atominės bombos karščio, radioaktyvių spindulių, akinančios šviesos. Tokie apsiaustai bus išdalinti tik aukštesiems pareigūnams.

Taip pat tirama, kurios medžiagos priima atominį veikimą. Tyrimas parodė, kad metalai, kobaltas, nikelis, titanas gali būti pavojingi bombai sprogtus, nes jie prisiima spindulius, kurie ardo audinius, kraują, nervus. Dėl to tam tikriems sovietinių gyventojų sluoksniams nurodyta pavojaus metus nenešioti su savim tokių daiktų, kuriuos yra tų metalų. Esą painformuoti žmonės gulti ant žemės aukštelininkai, kad labiau būtų apsaugotas nugarakaulis ir centrinių nervų sistema. Akis įsakyta apsaugoti nusukant galvą į šoną ir užsiimant rankomis.

Mindaugo Karūnavimo Iškilmės Washingtone

JAV tautininkų iniciatyva birželio 20 - 21 dienomis Washingtone paskelbtas lietuvių sąskrydis, pažymėti Mindaugo karūnavimui Lietuvos karaliaus karūna, kas įvyko prieš 700 metų. Tam įvykiui atminti, Washingtone paruoštas muzikos ir dailės meno festivalis, kuriuose dalyvaus muzikos — Čiurlionio Ansamblis, pianistas A. Kuprevičius ir op. sol. V. Jonuškaitė, o dailės paroda su organizuota dail. V. K. Jonyno.

Iškilmės vesti suorganizuotas didelis komitetas su JAV viceprezidentu Nixonu prysaky, vykdomojo komiteto pirm. yra Olis iš Chicagos.

DIDŽIŲJŲ TRIJŲ KONFERENCIJA

Washington, D. C. — Prezidento spaudos sekretorius James C. Hagery ir Baltųjų Namų Slaptos Tarnystės viršininkas James Rowley nuskrido į Bermudų pasiruošimui prie ateinančios Didžiųjų Trijų Konferencijai, kurioje dalyvaus Prezidentas Eisenhower, premieras Churchill ir Prancūzijos premieras.

MALENKOVAS MIRĖS AR BELAISVIS

GIBSON ISLAND. — MD. — Leit. Pulk. Julius Amoss, Tarpautinės Informacijos Tarnybos viršininkas, pranešė spaudai, kad Malenkovas yra dingęs. Amoss veda privatišką faktų rinkimo organizaciją su požeminiais agentais visose pasaulio dalyse. Jisai sakė, kad jo agentai pranešė, kad Malenkovo nematyt ar nebuvo apie jį spaudoje minėta per 30 dienų. Šie agentai randasi už Geležinės Uždangos ir jie pranešė, kad tenais platinasi gandai, kad Malenkovas yra miręs, ar buvo

nužudytas — ar jis yra belaisvis kur nors Rusijoje.

Amoss organizacija per savo agentus Vokietijoje ir Anglijoje pagaliau surado patriotišką prieš-komunistus lenką, kurs sutiko nuskrist sovietų pastatytame MIG-15 lėktuve į Daniją. Fairchild korporacija Baltimorėje finansavo tą skridimą. Tas jaunas lakūnas, kurs narsiai pabėgo vėliausios išdirbystės rusų kariniame lėktuve buvo patriotas, kurs nekentė, kad rusai yra okupavę Lenkiją.

EGYPTAS TAPO RESPUBLIKA

CAIRO. — Egiptas pasiskelbė esanti respublika ir pirmas prezidentas yra premieras majoras generolas Mohammed Naguib, galingas diktatorius, kurs pašalino karalių Farouk pereitą vasarą. Tuo būdu, 17 mėnesių Fuad II, nuversto karaliaus Farouk sūnus, irgi nustojo sosto ir baigė 148 metų Mohammed Ali dinastiją. Abu, buvęs karalius Farouk su savo sūnumi dabar gyvena Italijoje. Buvusi karalienė sugrįžo į Egiptą.

Naguib, kurs vadovavo armijai

jos revoliucijai pereitą liepos 23-26 dienas, kada Farouk buvo priverstas atsisakyti sosto ir išvykt, buvo paskirtas respublikos prezidentu, sykiu palaikydamas savo vietą kaip premieras.

Armijos revoliucionieriška taryba dramatiškame pranešime, tuojaus po paskelbimo respublikos, pranešė, kad respublika buvo įsteigta pagal žmonių valią, kurie nutarė pašalinti dinastiją, kurios istorija buvo pripildyta išdavystėmis.

Siuntinių Paštas Pabragintas 36%

WASHINGTON, D. C. — Federalinė prekybos komisija leido pašto valdybai pakelti pašto siuntiniams 36%.

Šiuo pašto pabranginimu vyriausybė mano surinkti per metus pajamų \$150 milijonų daugiau. Siuntinių paštas buvo pats nuostolingiausias.

Be siuntinių bus pabrangintas ir trečios rūšies (katalogai, reklamos spausdiniai, o taip pat ir pirmosios rūšies paštas — laišakai (4 centai vietoj 3)).

LIETUVOS KONSULATAS KOLUMBIJOJE

Lietuvių Katalikų Komiteto ir Kolumbijos lietuvių bendruomenės narių kun. M. Tamošiūno, kun. N. Salduko ir Dr. St. Siručio pastangomis birželio 10 d. Kolumbijos vyriausybė sutiko oficialiai pripažinti ir tvirtinti Lietuvos konsulatą Kolumbijoje.

Geležinkelio Biletas Pakeliamas 25%

Tarpvalstybinė komercinė komisija leido Illinois Central geležinkelio ruožui priemiesčiuose pakelti kainą vidutiniškai 25% nuo birželio 27 dienos. Tai palies 45,000 keleivių. Važmos (fare) pakeliamas svyruoja tarp 17.6% ir 45% pastarųjų trumpiausiam kelio tarpui.

— Sovietai pasiuntė į Rytinį Berlyną vieną naują divizioną kariuomenės pripausti gyventojus, kad jie nebedemonstruotų. Jungt. Tautų švietimo,

Ir Dėl Katyno Sovietai Laimėjo

Washingtonas. — Valstybės departamentui pasiūlius, atstovų rūmų užsienių reikalų komisija nutarė atidėti rezoliuciją, kuria Jungtinės Tautos prašomos pradėti bylą prieš Sovietų Sąjungą dėl 1941 metų žudynių Katyno miškuose.

Rezoliucija "įšaldyta" 19 balsų prieš 4. Ją buvo pateikęs ir prieš metus kongrese pravedęs atst. Madden.

Valst. dept. aiškina, kad formaliai S. S-gai negalima iškelti bylos.

Respublikonai Bara Savo Prezidentą

Eisenhoweris pasitarnavęs komunistinei propagandai

WASHINGTON, D. C. — Prez. Eisenhowerio kalbą prieš "knygų deginimą" sukėlė didelio nepasitenkinimo tarp respublikonų, tuo tarpu kai demokratams, su mažomis išimtimis (kaip sen. McCarran) jį sveikina už drąsius žodžius.

Respublikonų atstovas Kongrese O'Konski iš Wisconsin pareiškė: "Buvo visiškai kvaila, kad prezidentas Eisenhower rado aplamai reikalinga minėti knygų deginimą savo kalboje Dartmoutho universitete. Kai prezidentas pasmerkė komunistų literatūros deginimą, jis davė komunistams kaip tik tai, ko jie nori. Jie dabar rodo pirštą į sen. McCarthy, kai jis planuoja kovą su komunistais."

Kitas respublikonas, senatorius Hickenlopper iš Iowa, vadovaujas JAV užsienio informacijos tyrinėjimui, sako: "Mes reikalaujame, kad viešas JAV agentūros būtų apvalytos nuo komunistų ir komunizmo propaguojančios literatūros."

Dag Hammarskjöld, J. T. Generalis Sekretorius sveikinasi su Breck Chisholm, buvusiu Pasaulinės Sveikatos organizacijos generaliu direktoriu, Genevoje, Šveicarijoje, laike šešto Pasaulinės sveikatos konferencijos.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

Roosevelt viešbutyje New Yorke įvyko Amerikos Šalpos Organizacijų konferencija specialaus imigracijos įstatymo reikalu. BALFo atstovai pertraukos metu kalbasi su konferencijos pirmininku prel. Swanstrom. Iš kairės į dešinę: e. p. BALFo pirm. Alena Devenienė, NCWC direktorius prel. E. Swanstrom, BALFo direktorius prel. J. Balkūnas, reikalų vedėjas P. Minkūnas.

Lietuvos Skautų Brolijos Vyriausiojo Skautiniko Atsišaukimas

Mielieji Broliai Skautai! Štai vėl prasideda gražiausias šių metų skautavimo laikas — mūsų vasaros stovyklos. Tat nelikime ne vienas dulkėtame mieste. Išjudinkime visas savo skiltis, būrelius ir valtis į šią didžiąją vasaros šventę po Viešpaties dangum. Čia bus deguonio pavargusių ir saulės plaučiams, darbo ir saulės sumenkusiems raumenims ir sielai džiaugsmo skaisčioje lietuviškoje šeimoje. Tegu skamba lietuviška malda ir daina svetimose padangėse. Tegu plevesuoją išdidį lietuvišką trispalvę, reikšdama mūsų nepalaužiamą tikėjimą į laimingą mūsų brangios Tėvynės ateitį!

Mieli br. vadovai, dv. vadovai ir skautininkai!

Diena iš dienos daugiau jaučiame poveikius to dvasiško genocido, kurio aukomis yra jaunieji lietuviukai augę svetimose aplinkoje. Mes jaučiame kaip negailėstingai plėšiami iš jaunųjų širdžių lietuviybės ženklai — lietuvių kalba ir dvasinės vertybės, kurioms amžiais buvo ištikimi mūsų tėvai. Kas šiai bangai pasipriešins, jei ne mūsų auklėjimo organizacijos, kas drąsiai atstatys krūtines jos triuskinančiai jėgai, jei ne Jūs, mielieji, Tautai taip svarbaus darbo savanoriai. Vasaros stovyklos yra mūsų didžioji progą duoti savo

berniukams tai, ko miesto sąlygomis negalėjote. Per tas 2-3 savaites ypatingai tautinio auklėjimo prasme daug gero galima padaryti, bent iš dalies išlyginant tą žalą, kurią jauniems yra padariusi svetimoji mokykla. Dėlto prašau ypatingą dėmesį atkreipti į jaunųjų taisyklingą lietuvių kalbos vartojimą, prašau programuose duoti kaip galint daugiau lietuviškų dainų ir žaidimų, laužuose — mūsų tautosakos ir praeities vaizdų, pamokyti lietuviškos maldos tuos, kurie Viešpatį svetimąją melsti pradėjo.

Mieli skautų tėvai ir remėjai!

Ne viena mūsų stovykla nėra apsiėjusi be Jūsų rūpestingos ir duosnios rankos. Ir šiais metais, kai nušvis laužai, mes Jus vėl su pagarba minėsime ne vieną turėdami savo tarpe. Dėkoju Jums, brangieji, už pasitikėjimą vadovais, už patarimus ir už viską, ką gero lietuviškai Skautijai esate padarę. Tik dirbdami drauge galėsime pakelti tą didįjį mūsų visų rūpestį — išlaikyti savo vaikus Lietuvai.

Visiems geriausių stovyklų!

Budėkime!

vyr. sktn. Stp. Kairys,
LSB Vyriausiasis
Skautininkas

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvą ateitį.

LIETUVYBĖS SLA Vajus, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasiūduokite šia progą.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagalbės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuose gausit tuojau nemokamai, jei parašysite SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINKAS
307 W. 30TH STREET,
NEW YORK 1, N. Y.

Min. Balutis Dalyvavo Elzbietos Karūnavime

Washington, D. C. — Lietuvos Ministeris Londone p. B. K. Balutis, karūnacijos progą, pasiuntė karalienei Elzbietai II Lietuvos Diplomatinijos Šefo, VLIKO, savo bei savo kolegų sveikinimus. Min. Balutis buvo pakviestas į karūnacijos iškilmes Westminster Katedroje diplomatams skirtoje vietoje.

Ponas P. Žadeikis, Lietuvos Ministras Washington, p. Balučio sveikinimo nuorašą įteikė Britų ambasadoriui Sir Roger Makins ir dalyvavo Washingtono Katedroje drauge su savo šeima; vakare buvo nuvykę į Britų ambasadoriaus "Garden Party" karūnacijos progą. (L. P. Ž.)

Vasarą Ištraukime Vaikus Iš Barakų!

Jau aštuonis metus kai kurios lietuvių šeimos skursta Vokietijoje lageriuose. Sunki ir niūri lagerių aplinkuma juos slegia, o toks gyvenimas yra palikęs ypač gilių pėdsakų vaikuose, dėl ko jie yra nusilpę, mažakraujiai ir neatsparūs įvairioms ligoms.

Artėjant vasarai, susirūpinata ir šmet, kaip ir dvejais pastutinais metais, duoti progos bent 400 lietuvių vaikų pastovyklauti miške, kur jie būtų šalia maitinami, kaip lageriuose, ir gyvendami gryname ore, vien lietuviškoje aplinkumoje, sustiprėtų kūnu ir dvasia.

Sielovada, skautai, vargo mokyklų mokytojai, artimai kooperuodami su BALFo įgaliotinio įstaiga Vokietijoje, numato šią vasarą praveisti 4 stovyklas lietuvių vaikams. Į stovyklas bus priimami vaikai nuo 8 iki 17 metų, neatsižvelgiant į tikybos skirtumą. Vaikai išbus stovyklose po 20 dienų. Vieno vaiko išlaikymas stovykloje, įskaitant kelionės išlaidas, geležinkelio, kainuos apie \$12.00 (Tikimasi gauti geležinkeliu 75% nuolaidos).

Patys tėvai neįstengs vaikų išleisti į vasaros stovyklas ir jų tenai išlaikyti. Jie patys vos ginasi nuo bado. Sudarydami vaikams sąlygas nors kelioms savaitėms apleisti niūrus barakus ir praleisti laiką gražioje gamtoje, tuo pačiu palengvintume vaikams ir jų tėvams jų gyvenimą. Todėl tėvų ir vaikų akys vėl nukrypo į Amerikos lietuvių: padėkime savo aukomis tas stovyklas praveisti. Ypač Amerikos lietuvių jaunimo organizacijos ir lietuviškų mokyklų vaikučiai turėtų atėiti Vokietijoje esantiems vaikučiams į pagalbą ir jiems parinkti aukų.

BALFo centro valdyba kreipias į visus Amerikos lietuvius ir prašo kiekvieną pagal išgales skirti vaikų stovykloms Vokietijoje savo auką. Šiam tikslui visos aukos kuo greičiausiai bus persiunčiamos ir naudojamos

išimtinai vaikų stovyklų reikams. Taip pat visų aukotojų pavardės siunčiamos į Vokietiją, kad vaikučiai žinotų, kieno dėka jie galės pasilsėti ir atgauti sveikatą vasaros stovyklose, lygiai aukotojams bus praneštos pavardės visų vaikų, kurie jų aukų dėka šią vasarą stovykliaus.

Pirma vasaros stovykla norima pradėti liepos 10 dieną. Nuo Amerikos lietuvių duosnamo priklauso, kiek vaikų Vokietijoje galės stovyklauti.

Aukus, pažymint, kad jos skiriamos vaikų stovykloms Vokietijoje, malonėkite siųsti:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
BALFo centro valdyba

"Was a nervous wreck from agonizing pain until I found Pazo!"

says Mrs. A. W., San Antonio, Texas
Speed amazing relief from miseries of simple piles, with soothing Pazo! Acts to relieve pain, itching instantly—soothes inflamed tissues—lubricates dry, hardened parts—helps prevent cracking, soreness—reduces swelling. You get real comforting help. Don't suffer needless torture from simple piles. Get Pazo for fast, wonderful relief. Ask your doctor about it. Suppository form—also tubes with perforated pile pipe for easy application.
*Pazo Ointment and Suppositories ©

Radio Žinios

Lietuvių Radio Korp. radio programa ateinantį sekmadienį, per stotį WBMS, 1090 kilocycles (netali WBS stoties) 12:00 iki 12:30 val. per pietus bus sekanti:

- 1—Muzika.
- 2—Dainos.
- 3—Magdutės Pasaka.

Biznio reikalais, malonėkt rašyti radio ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Ačiū. Steponas Minkus

BACKACHE?

If you are bothered by Backache, Getting Up Nights (too frequent, burning or stinging urination), Pressure over Bladder, or strange cloudy urine, due to minor temporary Kidney and Bladder Irritation, for palliative relief ask your druggist about CYSTEX. Popular 25 years. 20 million packages used. Satisfaction or money back guaranteed. Ask druggist about CYSTEX today

WILFAND'S CREAMERY

Specialistai Šviežių Produktų Iš Ūkių

115 WATER STRTET TEL. 3-1841

Pabandykite mūsų namėje darytą sviestą, sudytą ir nesudytą; Iš Vermont Valstijos ūkio šviestą; sūrią grietinę, varškę.

Pasigėrėkite sekančiais pieninės produktais ir tėmykite skirtumą patys:

Įvairios rūkytos žuvies, silkų.

Įvairūs Valgiai - šaltos mėsos, šaldytas maistas

WILFAND'S neseniai padidintas iš lauko ir vidaus.

Skersai nuo Jaffe's Hardware

Watch Our Weekly Grocery Specials in the Window

JACK & ED'S TYDOL SERVICE

Tires - Tubes - Batteries and Accessories

2 ASHMONT AVENUE

DIAL 2-9994

Worcester,

Mass.

McGILL'S MOBILGAS STATION

Jūsų Stotis Dėl Padangų - Baterijų - Reikmenų

Pabandykite Mūsų Lengvą Budžieto Planą

Saukite mus — 687 MILLBURY GATVĖS

Tel. 2-9872

Worcester, Massachusetts

SADICK Hardware & Paint Co.

Įrankiai - Stiklai - Dažai - Aliejai - Šepetukai

Virtuvės Įrenginiai

Statytojų ir Dažytojų Reikmenys - Elektriniai Daigtai

Karo Pastatymas Nemokamai

303 HARDING GATVĖS WORCESTER, MASS.

TEL. 8-0842

TĖVŲ MARIJONŲ ir MARIANAPOLIO KOLEGIJOS DIDYSIS PIKNIKAS - LIETUVIŲ DIENA

ŠEŠTAD., LIEPOS (July) 4, 1953

Marianapolio Kolegijos Parke

THOMPON, CONN.

- 11:00 val. Iškilmingos Šv. Mišios.
- Kalbės J. E. Vysk. V. Padolskis.
- Naujų Šiluvos Marijos ir Švč. Jėzaus Širdies Altorių Šventinimas.
- Choras - Dainos - Pasilinksminimai - Laimėjimai
- 3:00 val. Šokiai - Gros Bob Zinkus Orkestra.
- Skanūs Valgiai ir Gėrimai.

Philadelphia, Pa.

Nugirstas Dalykas

Teko nugirsti, kad čia tuli gerbėjai a. a. daktaro Jono Basanavičiaus progą to kad

Nulenkime galvas prieš tąją atvaizdą, Ji yra didvyrio lietuvių tautos, Kuri mūs tėvynei suteikė Apvaizdą, Kurio garsus vardas nemirs niekad. . . Nors mirė Jo kūnas ir guli žemele, Bet dvasia Jo visad gyvens su mumis. . . Per amžius mūs bočių karingų šalelė, Kovoje už laisvę vis akstins mus Jis! Parpulkin ant kelių prieš tąjį didvyrį, Jei esame ainiiais Mindaugo vycių; Nes per Jį tėvynė, Lietuva nemirė. . . Tai garbė mūs . . . Jonas Basanavičių! Su pagelba "Aušros" Jis mumis prikėlė Ir patarė kautis už laisvę tautos, Bei dabar danguje maldauja Jo velė, Prisiškėlimo ir vėl Lietuvos.

Prie šios progos verta priminti dar ir tą: kad mirus daktarui Jonui Basanavičiui, kol dar čia gyveno karštas mylėtojas lietuviybės, a. a. Kazimieras Dryža, tai visuomet jis pasirūpindavo, negailėdamas net tam ir skambučių . . . kad 16-to Vasario minėjime, būtų paminėtas taipgi ir a. a. daktaras Jonas Basanavičia, bei kad Basanavičiaus atvaizda puoštų ir . . . sveitainę! kur tas minėjimas įvykdavo.

O . . . o ir dėvindarbė veikėja, ponja Albina Čebato-

šiemet suėjo jau 70 metų, kaip tapo įsteigta Banasavičiaus "Aušra", žada išleisti atvirutes su Basanavičiaus atvaizda ir siekančiomis eilutėmis:

rienė nebegailėdavo savojo triuso tikslu padidinimo garbės mus patrijarko, Jono Basanavičiaus. Vietinis lenkų savaitraštis: "Gwiazda" laidoje 11-to birželio paskelbė raštą — įkainuojimą apie knygytę: "Antanas A. Olis", kurią parašė ir išleido garsusis Juozas Bačiūnas iš Tabor Farnos.

Bei virš to rašto patalpino taipgi ir paveikslą su atvaizdais Antano Oliaus Stasio Lozoraičio ir Adlai Stevensono.

Z. C.

7,000 Rosenberų Gynėjų Demonstravo Prie Baltųjų Rūmų; Prašo Pasigailėti

Sustiprinta JAV atstovų apsauga užsienyje

Washingtonas, D. C.—Birželio 14 į sostinę suvažiavo apie 7,000 komunistų ir jų rėmėjų atominį šnipų Rosenbergų byloje, reikalaujančių dovanoti jiems mirties bausmę.

Demonstrantų buvo iš 22 JA valstybių, bet daugiausiai iš New Yorko, atvykusių specialiais traukiniais. Norint paveikti jausmus, į eisenos pirmąsias eiles buvo paimti šnipų nepilnamečiai vaikai ir Rosenbergo motina.

Michael, 10 metų Rosenbergų sūnus įteikė per sargą antrą laiką prez. Eisenhoweriui, prašydamas, kad "nieko blogo nepadarytų tėvams". Paties prezidento Baltuosiuose Rūmuose, prieš kuriuos demonstravo Rosenbergų gynėjai, nebuvo. Jis buvo išvykęs su kalbomis po kraštą.

Gudruoliai suruošė pamaldas Demonstracijoms vadovai

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Komunistų sunaikinta šeima

Grįžusieji vokiečiai pasakoja apie vieną lietuvių šeimą Sereščiaus valsčiuje. Šia šeima sovietai pradėjo persekioti jau nuo 1945 m. Pirmiausia buvo išvežtos dvi dukterys, gi du broliai po to pabėgo į mišką ir tapo partizanais. Su jais kartu buvo pabėgę ir seni tėvai, bet 1948 m. jie grįžo ir apsigyveno Sereščiuje. Jie kasdien turėjo registruotis milicijoje. Abu sūnūs partizanai tais pačiais metais žuvo Burbiškės miške. Ūkyje liko tik trečiasis sūnus.

Viena ištremtųjų šios šeimos dukterų, Sibire atskirta nuo sesers, pabėgo ir su dėdėliu vargu pasiekė Vilnių. Tačiau jai neišgelbavo lemta likti tėvynėje, nes vos į Vilnių, tuoj buvo sulaikyta. Ją grąžino atgal į Sibirą rafinuoto komunistinio žiurumo būdu: tais pačiais metais, kaip ir jos seseris, ji buvo paleista ir 1949 m. sausio mėn. grįžo į Sereščiaus valsčių pas tėvus. Šiuo metu jos tėvai buvo antį tremiamųjų transportą. Grįžusioji dukterė nebuvo jokių popierių ir buvusių jėškoma. Be to, ji buvo nurodama tokioje pa-
jė likti viena, pati pasiturinti rusams ir kartu su tėvais išvykti atgal į Sibirą. Ji m. buvo suimtas ir sutinysis šios šeimos narių tebevaldės ūkį sūnus.

vo komunistų sukurtas komitetas "teisingam Rosenbergų bylos sprendimui". Savo pusėj jie turi ir daug nekomunistų, dvasiškių, niekad nedemonstruojančių prieš komunistų kraštų pasiuntinybes už antikomunistų teisimą ir šaudymą.

Norint sudaryti išpūdį, kad demonstrantai yra "tikinčiųjų minia", buvo suorganizuotas maldų pusvalandis.

Demonstracijos Londone

Prie JAV ambasados Londone sekmadienį susirinko apie 100 žmonių reikalauti, kad JAV nenubaustų mirties bausme didžiausių šnipų visoj istorijoje. Plakatuose buvo užrašyti klausimai: "Ką jie (Rosenbergai) padarė?"

Panašios demonstracijos buvo suruoštos prieš JAV ambasadas Paryžiuje ir Romoje. Vietinės vyriausybės sustiprino apsaugas, norint apsisaugoti nuo nesupratimų.

Jis buvo nubaustas 25 metams priverčiamųjų darbų stovyklon.

Pasakojama ir apie šios šeimos dviejų sūnų partizanų žuvimą. Žmonės apie juos daug gero kalbėjo, bet rusai jų labai bijoję. Kai jie žuvo, rusai ypatingai džiaugėsi ir sakė, kad dabar jie galės ramiau gyventi. Šie du broliai partizanai žuvo vieno susirėmimo su rusais metu. Jie abu buvo sunkiai sužeisti. Vienas iš jų liko gulėti ant žemės, tada prie jo prišoko rusai ir norėjo atimti laikrodį, bet partizanas, nors sunkiai sužeistas, iš paskutinių jėgų šovė ir rusą nušovė. Antrasis brolis, taip pat sunkiai sužeistas, draugo prilaikomas, bėgo per mišką, bet, nebegalėdamas eiti toliau, pats nusišovė. Kartu su broliais žuvo ir jų draugas partizanas, nes rytojaus dieną visi trys gulėjo negyvi Sereščiuje. Lavonai buvo laimeli kelias dienas sugudyti prie kelio ir giminėms nebuvo leista dalyvauti juos laidojant.

Vokiečių pasakojimais, partizanai gyvena daugiausia miškuose, bunkeriuose, kurie esą gerai įrengti. Sienos padarytos iš rastų ir apkalto lentomis, lubos žemės — jas galima pasiekti ranką. Drėgmės bunkeriuose nėra, bet troškū, nors ir vėdinama. Yra krosnis. Turimi žibalines lempas. Yra lovos, stalai, matyti, gauti iš ūkininkų.

Partizanai miške dažnai dainuoja. Maistu jie apsirūpina iš žmonių, be to, dažnai užpuola rusų sunkvežimius su prekėmis, kurias nusigabena į mišką. Su partizanais miške yra ir rusų. Kartą Ariogaloje į šokius atėję du partizanai, persirengę kaip merginos. Jie

PALIAUBOS - DAR NE TAIKA, SAKO GEN. TAYLOR

JT Armija Korėjoje laukia; Ir toliau labai Sunkios Pareigos

Fronto vadas išpėjo savo kovotojus nemanyti, kad jie, sutartį pasirašius, galės vykti namo.

Tokijas. — 8-tos armijos vadas — Korėjos fronto — gen. M. Taylor nuslopino kareivių džiaugsmą, kad jie nemanytų, jog paliaubų sutarties greitas pasirašymas reikš ir Korėjos karo pabaigą.

Tai buvo liūdna žinia ir kareivių šeimoms, su nekantrumu laukiančiomis grįžtančių sūnų ir vyrų.

Prasidės naujos derybos

Kai bus prieita paliaubų susitarimo, Korėjos taikos klausimas bus perduotas politinei konferencijai. Jai susitarti dėl paliaubų reikėjo apie dvejus metus laiko, kodėl negali tiek pat užtrukti ir derybos dėl visuotinės taikos? Nė viena pusė negali pasakyti tokios numatomos konfederacijos pasisekimo, ir dėl to JT armijai tenka būti pasiruošusiai užfrontė visokiems galimūmams.

Amerikoniškos Smulkmenos

Apskaičiuojama, kad vidutiniškai kiekvienas Jungtinių Amerikos Valstybių gydytojas per savaitę 7 valandas skiria vargšams pacientams, kurie už gydymą nemoka.

Kovo mėn. Jungtinių Amerikos Valstybių Plieno pramonė pagamino daugiau kaip 10,000,000 tonų plieno, sumušdama visus pasaulinius rekordus. Paskutinis jos rekordas buvo pasiektas praėjusį sausio mėnesį, pagaminus 9,896,627 tonus.

Jungtinės Amerikos Valstybės, turėdamos savo universiteteose apie 30,000 studentų, yra vienintelė pasaulyje šalis tiek svetinga.

Atstūmė JT armija 2 mylias

Paliaubų deryboms einant prie galo, komunistų armijos meta vis didesnes jėgas į frontą ir laužiasi į JT linijas.

Sekmadienio ir pirmadienio mūsų laikomi pačiais didžiausiais per pastaruosius dvejus metus. Komunistų armija išilaušė giliau į linijas, laikytas Pietų Korėjos 9-tos ir JAV 3-čios divizijų. P. korėjiečiai buvo priversti atsitraukti apie 2 mylias, komunistams šiaurame ruože metus dar 2 savo divizijas į kovą (apie 20,000 vyrų).

Lėktuvai prieš nesulaikė

Spaudžiamiesi JT pėstininkams paremti buvo pasiūsta stipri aviacijos pagalba. Lėktuvai prieš linijas numetė daugiau kaip 2 mil. padegamųjų bombų, bet prieš vis tik nesulaikė. Jis, kad ir pamažu, užima vieną aukštumą po kitos. Vietomis p. korėjiečiai yra atkirsti nuo savo pastiprinimų veda žutbūtinę kovą.

Amerikos lakūnai, specialiose "išlikimo mokyklose" mokinami, kaip išsiversti, jei nelaimė juos ištinka negyvenamose srityse, kur jie būna priversti nusileisti. Mokinami maistui naudoti gyvates, vikšrus, driežus, lokustus, dėles ir jūros augmenis.

Amerikos indėnų giminių dainos — akompanuojant bugnams — šiuo metu yra perrekorduojami į JAV Kongreso specialiai pagamintas didžiasias plokšteles. Pirmosios plokštelės buvo įdainuotos 1911 ir 1920 metais. Kaikuriuos šių dainų jau nebėra daugiau dainuojamos.

Didžiausia prekyba JAV vyksta Ohio upės baseine, kuriuo praplukdomas didžiausias tonažas upinio laivyno.

Jungtinės Tautos pagerbė Pasaulinę Pašto Uniją (Universal Postal Union) su šiąja pašto markute. Šioji markutė buvo išleista birželio 12-tą, po tris ir po penkis centus.

norėjo patirti, kiek yra milicininkų mieste ir pagauti komunistą Jukną. Jie šoko su bernais, net su milicininkais, ir niekas jų nepažino. Partizanų dainų yra nemažai ir pašėpiamų: Ateina kūdas stribus — Automatas ant pečių, Duonos pluta į kišenių, Duokit, buožes, lašinių.

Tu Lietuva, tu mano, Visada tau riesta: Rusai išveža smetoną, O vokiečiai sviestą. Atvažiavo komunistas Su blėkiniu tanku, Susitiko žyda. Ir pakėlė ranką. Tu Lietuva, tu mano, Visada tau miesta...

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: in U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Single Copies 10 cents
Advertising rates on application

Amerikos Lietuvių savaitinis laikraštis, išleista šeštadieniais, leidžiama Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Metinė Prenumerata: S. V. — \$3.00 Užsieniuose — Kanadoje — \$4.00
Dviem Metam — \$5.00 Dviem Metam — \$6.00
Pusel Metų — \$2.00 Pusel Metų — \$2.50
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 28, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. Klausutis

Mūsų Dienų Ivykiai

Demokratijos Ir JTO Kapituliavo Komunistams Korėjoj; Kapituliavimo Aktas Rodo Demokratijų Politinį Ir Moralinį Bankrutą, Paneigimą JTO Praeityje Nutarimų.

NIEKAS mūsų krašte ir bešališkam pasaulyje nesitikėjo būti liūdininkais demokratijų politinio ir moralinio bankruto Korėjoj — kapituliavimo kompartijai, tačiau esame liūdininkai įvykusio fakto. Po trijų karo metų JTO jėgos kapituliavo. Visas bešališkas pasaulis šį faktą mato. Mūsų nuomone, britų vadai bus atsakomingiausi už šį kapituliavimą kompartijai.

Korėjos žmonių tragedijos baisios, jas atnešė kompartija, Kremliaus valdomieji komunistai. Milijonai žmonių žuvo Korėjoj. Šis kraštas visiškai sugriautas jos "išlaisvintojų" iš Japonijos "vergijos", stumiamas į rusiško komunizmo vergiją. Korėjos žmonės tikėjosi sulaukti laisvės ir nepriklausomybės Roosevelt-Stalino žadėtos karo metais, sulaukė tikrai tragedijų ir nelaisvės.

JTO neva gynėja Korėjos žmonių laisvės, teisėtumo, pašventė labai daug aukų Korėjoj kovose su komunistų egresija. Pagal mūsų krašto spaudos pranešimus, JTO kariuomenės turėjo virš 2 milijonus sužeistų ir užmuštų Korėjoj! Dabar tos aukos bus veltui. Ir kas galėjo tikėtis, kad Kremliaus kompartijos agresija Korėjoj sulauks tokio TRIUMFO?... Politinio laimėjimo visoj Azijoje Korėjos kaina.

Ši Korėjos tragedija ir JTO valdovų politika primena mums, lietuviams, po pirmojo pasaulinio karo Lietuvos tragediją ir Tautų S-gos politinį ir moralinį bankrutą. Tautų S-ga neva gynė Lietuvos sovarenitetą nuo lepkų agresijos, bet kai Želigovskio Pilsudskio politinė konspiracija pagrobimui trečdali Lietuvos krašto su sostine Vilniu tapo realizuota, Tautų S-gos vadai pripažino Lenkijai rytinę Lietuvos dalį su Vilniu kapituliuodami Lenkijos imperializmui. Tas Tautų S-gos valdovų aktas parodė Tautų S-gos valdovų politinį ir moralinį bankrutą ir pataikaviną Lenkijos imperialistams, dabar tokį aktą matome Korėjoj JTO valdovų, kapituliavimą agresoriams.

Mūsų Prez. Eisenhower besilankydamas Korėjoj šių metų pradžioje pažadėjo Korėjos žmonėms laisvę ir nepriklausomybę. Priimdamas Korėjos vėliavą nuo Prez. Syngman Rhee žadėję neapeilisti Korėjos ligi visiškios pergalės prieš komunistų agresiją. Tas dramatiškas įvykis akvavizdoje JAV ir kitų JTO kraštų karių ir karininkų atliktas, dabar tapo tuščiu pažadu, neįsipildytu. Mes suprantame kaip jaučia mūsų Prez. Eisenhower, mūsų kariai ir kitų kraštų kariai kovoję 3 metus Korėjoj, tai didžiausią jų apsiavylimas! Jie tapo priversti britų ir rusų valdovų pastatytomis komunistų sąlygomis kapituluoti kompartijai Korėjoj Kremliui ir Londonas laimėjo prieš Washingtoną. Štai kame mes matome politinį ir moralinį bankrutą JTO valdovų, tuo labiau britų ir jų politikos rėmėjų.

Nemažiau apsiavylimo jaučiam ir mes, amerikoniai, nes žinome, kad mes laimėjome sau ir mūsų tautininkams du pasaulinius karus, žadėjome visoms tautoms laisvę ir nepriklausomybę, bet savo pažadų neįsipildėme. Dabar mes užmokame savo tautininkų ir britų abiejų karų sąskaitas, mokame bilijonais dolerių demokratų ir britų atstatymui, taipgi, mokame karo "reparacijas" nugalėtiems kaimams kraštams jų atstatymui. Tai daviniai mūsų trumpakelniškų subankrutinusių demokratijas. Mes nesidžiaugiam kompartijos dabartiniams ir ateityje politiškais TRIUMFAIS, bet primenam visiems politiškais ir morališkais subankrutinusiems demokratijų vadams ir žmonėms, kad Kremliaus komunistinė ranka pasieks juos anksčiau ar vėliau, kad jų "broliški" ir "draugiški" masiniai komunistai kars juos ant stulpų, plaks savo botagais koncentracijose ateityje.

Ir mūsų šelpiamas Indijos valdovas, p. Nehru, lošia kompartijos politinės dramos rolę pataikaudamas Kremliaus valdovams britų vadams, Winston Churchill, pritaria jam savo politiškomis kanklėmis besikambindamas. Tai judošiška rolė! Bet lošiama tu, kurie šelpiami amerikonių. Mes neverksime kai kompartijos agresija pavergs Indiją bei kitas politiškais ir morališkais subankrutinusių demokratijas. Mes nesidžiaugiam kompartijos dabartiniams ir ateityje politiškais TRIUMFAIS, bet primenam visiems politiškais ir morališkais subankrutinusiems demokratijų vadams ir žmonėms, kad Kremliaus komunistinė ranka pasieks juos anksčiau ar vėliau, kad jų "broliški" ir "draugiški" masiniai komunistai kars juos ant stulpų, plaks savo botagais koncentracijose ateityje.

Spalio mėn. 1950 JTO nutarė apjungti Korėją, pašalinti rusų ir amerikonių okupacijas iš to krašto. Kai šiaurės korėjiečiai komunistai rusų ir kiniečių remiami užpuolė pietinę Korėją, vas. 1 d., 1951 m. JTO nutarė ir paskelbė pasauliui, kad Kinijos ir šiaurės Korėjos komunistų agresija turi būti pašalinta ir per 30 metų JTO kariavo prieš kompartijos agresiją, dabar kapituliavo kompartijai. Šis neoficialus, smurto karas, tai tęsinys Kremliaus valdovų komunistinio imperializmo Eurazijos žemyne. "Šaltasis" ir "karštieji" kamai Korėjoj ir Indo-Kinijoje vykdomi Kremliaus valdovų įsakymu, tačiau britų vadai teigia, kad rusai siekia taikos, santykių su Europos ir Azijos tautomis. Ar gi tai neženklas beprotybės? Pataikavimas komunistui ir rusiškam imperializmui? Mes kitokios išvados nerandame šiame klausime. Mūsų nuomone, kapituliavimas kompartijai beprotybė,

V. M. KLAUSUTIS

ATSIMINIMŲ FRAGMENTAI

NETOLIMA PRAEITIS IR MANO MALONŲ PERGYVENIMAI PRIEŠ 17-Ą METŲ DABAR TARSIS SAPNO ĮSPUDIS.

TARSIS atmintis malonaus sapno stovi mano galvoje po 17-kos metų laikotarpio, kuriame aš keliavau per Europą, gerėjau jos kultūra ir išpuščiausiai viešėdamas Europos kraštuose. Keliaudamas iš vieno į kitą kraštą, stebėdamas žmonių gyvenimą, veiklą — politinę ir kultūrinę bei ūkinę, mačiau gražiusius ūkius, augančius javus ir gražius gyvulius laukuose, o miestuose šimtmečiais kurta kultūra — gražiusius pastatus, miestiečių gyvenimą, jų nuotakas ir vakarinius išpuščius baliavojimus kavinėse.

Aš dažnai klausiau savęs: ar ilgai europiečiai gerės savo taikos gyvenimu, vakariniams baliams, linksmybėms, muzikai ir šokiais europietiškam mieste, liuksinėse kavinėse ir ūkininkai rami ir sotum gyvenimu? Paryžiuje, Kelne (Cologne), Berlyne ir kitur bebūdamas gerėjau europiečių nuotaikomis ir vaišėmis, linksmybėmis vakarais kavinėse bei teatruose, arba, lankydamas dienos laiku didžiuosius muziejus ir juose sukrautais gamtos, istorijos, pažangos eksponatais ir meno galerijomis, ypač Louvre bebūdamas. Dažnai kildavo man nerami, erzinant mintis: "Kažin, ar šie visi kultūros turtai nebus sugriauti ir sunaikinti"?

Kavinėse muzika, europiečių damų ir elegantišku vyrų šokiai ir geros nuotaikos žavėjo mane besėdinti greta bendrųjų, valgančių ir geriančių skanias valgius, brangius gėrimus. Dažnai kildavo mintis: "Ar rasiu tokius balius mano senoje tėvynėje Lietuvoje kai aš ją pasieksiu"? Tikrai, europiečiai gyvenimo tarsi žemės rojų. Kaip Paryžiečiai, taip Bruseliečiai, Kelniečiai ir Berlyniečiai gyvenimo prabangoje ir pasitenkinančiam gyvenime. Bet aš bebūdamas jų tarpe mačiau viršum Europos juoduosius pavojus debesis. Ir kai paklausdavau bet kurį europietį: ar tamsta manai, kad šis jų malonus gyvenimas nebus sudrumstas naujos politinės didėjančios audros Europoje?... Ar yra šansų išvengti pavojaus"?

"Taip, ponas — sakė mano bendrasis — karo pavojus bus neišvengiamas jei vakarų Europos demokratijos ir Tautų Sąjunga laiku nepadarys atatinamųjų žygių pažiaboti trukšmuojančius vokiečius". Bet ir vėl prancūzas nugėręs šampano, pažvelgęs į savo gražiąją žmoną šokančią su karininku, diplomatu ar banko direktoriu, jis nusišpojęs, pasigerėjęs savo žmonos malonumu, kalbėjo: "Mes jaučiam vokiečių pavojų, bet raminaš žinodami, kad vokiečiai apsupti jų kaimynų

iš visų pusių, pagalvos kelėta kartų pirm negu jie darys bet koki žygi agresijos". Taip raminosi prancūzai.

Tokia maždaug buvo nuomonė daugumos europiečių, tuo labiau Paryžiečių gyvenančių tikrai dėl malonumo, nepaisančių jokių pavojų ir savitarpių politinių ginčų savo krašte tarpe partinių politikierių ir kitokių savinaudiškių žmonių begaudančių frankus kur tikai galima neatsižvelgiant nei į korupciją ar nedorybę pramonėje ir politikoje. Ir ne tikai Paryžiečiuose buvo toki samprotavimai, bet ir pas britus, kuriuos Paryžiuje susitikau ir su jais kalbėjau, arba, belgus, kurie malonūs, savo kaimynais nepasitikinti, bet būdami mažosios tautos žmonės, bendravo ir patalkavo savo kaimynams politikoje ir pramonėje norėdami su jais taikos ir sugyvenimo. Belgai paliko man geriausių išpuščius iš savo galvojimų ir nuotakų bei nusistatymų europiečių likimo klausime.

Europiečiai nesuprato, nepažino necizmo ir komunizmo, nekreipė daug dėmesio į šiuos idealoginius ir politinius "izmus". Čia aš mačiau jų neat-sargumą, lengvabūdiškumą, blogą orientaciją ir pavojų vakarų Europos minkštoms ir pūstančioms demokratijoms matydamas jų pasyvumą ir gyvenimą bei protavimą vien tiktai apie smaguriamą ir vakarais baliavojimą kavinėse.

Vykdamas toliau į Europos gilumą, linkui Kelno, Berlyno pastebėjau visai kitokį samprotavimą Kelne ir Berlyne. Ir tiktai bebūdamas Vokietijoje, keliaudamas per ją traukinyje iš-tikinau, kad mano stebėjimas toli iš Amerikos Europą nebuvo klaidingas. Amerikonų samprotavimai ir pavojų permatymai buvo ryškesni ir aiškesni negu vakarų Europos kraštų žmonių.

Vokietija buvo gražiausias ir tvarkingiausias kraštas Europoje. Šią tikrovę greitai užsienietis pastebi į Vokietiją atvykęs. Ir Berlynas, pastatytas iš plieno, akmens ir žalvario man atrodė didžiū milžinu, nepaprastai jėga, prūso charakteristiką vaizduojęs. Susižavėjau Berlynu nemažiau kai Paryžiu, pastarasis kosmopolitaniškas kultūrinis atžvilgiu ir jo gyventojų samprotavimiu, nuotaikomis ir Paryžiaus miesto pastatų architektūra labiau meniška negu Berlyno, tačiau Berlynas visviena man labiau imponavo, jame aš mačiau ką tokio nepaprasto ir perdėm vokiško ir galybės, stiprią valią berlyniečio demonstruojamą visakame kur tik pažvelgiau. Tikrai, tai buvo matomas kontrastas. Berlynas švarus ir tvarkingas, bet berlyniečiai ne tiek linksmas kai paryžietis; naci pareigūnas, pramonininkas ir eilinis pilietis atrodė main tarsi paniuręs, rū-

pesčių turįs. Jis eina skubiau negu paryžietis, jis turi daugiau problemų negu kitas europietis. Tokį išpuščį įgijau Vokietijoje bebūdamas, Kelne ir Berlyne besižvalgydamas.

Ir vokiečiai turėjo linksmybių vakariniame gyvenime kavinėse ir puošniose aludėse. Ir jie šoko prie muzikos, bet nevalgė tiek daug ir negėrė tiek daug ir tokių brangių valgių ir gėrimų kai paryžiečiai ar kiti Europos žmonės, vokiečiai taupė pini-nigus ir dėjo juos į kulkosvaidžius, kanuoles bei kitokius karo pabūklus. Ir šis faktas įtikino mane, kad Europa angoje naujo baisaus karo, dėja, nevisi europiečiai žino ir supranta vokiečių pasirošimus, nors daug europiečių keliavo ir viešėjo Vokietijoje, savo diplomatus turėjo ir žvalgybinius su silpnomis akimis ir ausimis, jie neviska matė ir girdėjo, todėl vokiečių nebijojo nors jais nepasitikėjo. Daugumoje europiečiai manė, kad Hitleris tiktai gazdina, bet jis ir jo naciai nepavojingi Europos žmonėms. Šį faktą esu patyręs ne tiktai Prancūzijoje, nuo britų Paryžiuje, bet ir vėliau nuo lenkų ir kitų europiečių pabaltės kraštuose gyvenusiųjų.

Vokiečiai patiko man tuomi, kad jie užsieniečiui svietingi ir atrodė man, jie žymiau už kitus europiečius kultūringi, darbin-gesni ir tvarkingesni. Vokietijoje bebūdamas mažai sąskaitų esu mokėjęs bendruose su vokiečiais pobuvuose, o kituose Europos kraštuose retas, kuris mano sąskaitą mokėjo, daugumoje atsitikimų aš sąskaitą sumokėjau už savo bendrųjų. Čia ir gludi kontrastas vokiečio būdo ir jo santykių su užsieniečiu bei jo svietingumas.

Ir vieną pusiaudienį sėdėdamas su savo kolega raiuz rteringen, nacų aukštu pareigūnu, gimnazijų apygardos valdytoju, stebėjome iš viešbučio antro aukšto verandos į vokiečių karių paradą — eiseną proga sutikimo Lenkijos užsienių reikalų ministro, Pulk. Beko, gėrėme juodą Brazilijos kavą su prancūzišku koniaku, kalbėjome apie vokiečių lenkų santykius proga Beko apsilankymo, bet jis sąskaitą už kavą ir koniaką užmokėjo sakydamas: "Ponas, kai aš tamstą susitiksiu JAV bebūdamas, tamstai leisiu sumokėti už sąskaitą, dabar tamsta esi svečias mūsų krašte". Štai kame vokiečio elegantiškumas ir svietingumas užsieniečiui. Ir tiek kultūros turėję vokiečiai visgi sugriovė Europą ir savo gražiąją valstybę bei sostinę Berlyną! Dabar maždaug tokiais bando būti maskoliai komunistai kai vokiečiai naciai buvo norėdami valdyti Europą ir Aziją, jie visus apgaudinėja ir kartu save nešdami savąją komunistinę "kultūrą" į kitus kraštus.

(bus daugiau)

Safe at home base!

SILHOUETTED against the fading light, a Navy scout glides on an easy landing on the deck of a

U. S. Navy Ship. Such a lone scouting mission takes the cooperation of more men than work together to bring about a home run for a major league ball club!

And it takes cooperation from us at home, too. One of the best ways we can help is by investing regularly in United States Savings Bonds. For it is your personal security, and that of every other American family welded together, which means a strong economy for our country. And remember, *peace is only for the strong.*

Are you one of the 43,000,000 thrifty Americans who already own Series E Savings Bonds? If you're not, why don't you join the Payroll Savings Plan today where you

work. Or invest through the Bond-A-Month Plan where you bank.

Here's how E Bonds now earn more money for you!

Now safe, sure U. S. Series E Savings Bonds pay an even better return than ever before... thanks to 3 brand new money-earning features announced by the U. S. Treasury.

- 1 Now every Series E Bond you get earns 3% interest, compounded semiannually.
- 2 Every Series E Bond you own can now go on earning interest for 10 more years after it reaches the original maturity date.
- 3 All maturing E Bonds automatically earn interest at the new, higher rate (average 3% compounded semiannually) for 10 more years.

Start now! Invest more savings in better-paying Series E Bonds—through the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-A-Month Plan where you bank!

Peace is for the strong! For peace and prosperity invest in U. S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

AMERIKOS LIETUVIS

Amerikiečių Spauda Apie Lietuvius

Tiek didžiojoje amerikiečių spaudoje, tiek ir provincinėje rasime palyginti nemaža rašant apie Lietuvą, lietuvius ar mums rūpimas problemas. Nekartą gerą savo tautai reklamą padaro taip pat visa eilė mūsų tautiečių savo sąžiningumu, pasižymėjimais mokslu ar darbe, įvairiais kultūriniais pasirodymais. Amerikiečių spauda dažnai prisimena ir mūsų tėvynei okupantų daromą skriaudą. Pvz. džiulis amerikiečių dienraštis "Daily Mirror" neseniai tik vienos savaitės būvyje kelis kartus rašė apie Lietuvą. Šis denraštis turi per 2 milijonus skaitytojų, o šventiniai numeriai leidžiami daugiau kaip 4 mil. egz. tiražu. "US News and World Report" Bohlo paskyrimo JAV ambasadorium Maskvoje proga pami, kad jis Jaltoje JAV vyriausybei dalyvavo kaip patarėjas. Tuo tarpu Jta laisvę mylintiems simboli-zuoja tragišką Amerikos istorijoje skirsnį. Vos pirašius Jaltos sutartį, mimas žurnalas skelbė ad amerikiečių idealizmui altoje buvo kirstas skausus smūgis. Jaltos sutartis lvo vis tiek pasirašyta, ors Stalinas, kaip Hitlerio bdrininkas, 1940 m. buvo pagrobęs Lietuvą, Latviją ir Estiją, 1943 m. buvo Šlinui perleista trečiojo Enkijos teritorijos dalis ir tuisijai buvo Saugumo Tryboj suteikta veto teisė. Atlanto chartoje gi aiškiai/ra pasakyta, kad Santarviin-

kai tame skaičiuje ir Sov. Sąjunga, nesieks jega teritorinių pakitimų, su kuriais nesutiktų jų gyventojai. Taigi amerikiečių idealizmui kirstas smūgis turi būti vėl atitaisytas. Bet ar tai įstengs padaryti šis kongresas? "N. Y. Daily News" yra įsidėjęs didžiulę Malenlovo karikatūrą, kurioje pavaizduojama, kaip Malnkovas apkaltina JAV vykdančią "kanibalistinį imperializmą", o apačioj ištisa laukuolių krūva, ant kurių vienos yra užrašytas ir Lietuvos vardas, jam šaukia: "Klausykitės! Ką jis adarė su mumis!"... "The Layonne Times", "Long Island Star-Journal" ir kt. amerikiečių laikraščiai pirnam puslapy paskelbė žia, kad tuo metu, kai po talino mirties visų valstybių vėliavos gedulo ženklauvo nuleistos iki pusiau tiebo, tik Lietuvos ir kitų abaltijo respublikų vėliaos išdidžiai plevėsavo neodydamos jokio gedulo — es Stalinas pavergė jų raštus. Denvery (Col) leiziamas "The Register" ra-

šo apie Altos pastangas JAV vyriausybeje, kad senatas juo greičiau ratifikuotų genocido konvenciją ir tuo būdu gelbėtų Lietuvą. "Newark Ledger" išsamiai aprašo, kiek Sov. Sąjunga yra pagrobusi pasaulyje kraštų, ir pažymi, kad lietuviai ir kiti trentiniai tikisi, jog vieną dieną jie vėl galės grįžti į laisvus savo kraštus. "Tew York Times" diagramomis pavaizduoja, kaip Sov. Sąjunga skverbiasi į vakarus, užimdama vis naujas sritis. Akivaizdžių Sov. agresijos ludininkų, kaip politinių pabėgėlių, iš Pabaltijo valstybių ir Rytų Europos tik vienoj Vokietijoje gyvena apie 150.000.

Lietuviai turi gerą bičiulį Bostono arkiv. Cushingo asmeny, kuris reta kurie pro-gala neprisimena herojiško lietuvių tautos kelio 700 amžių būvyje bekovojant dėl savo krašto laisvės. Didžiuliai dienraščiai, kaip "La Times", "La Examiner" ir kt., rašo apie vysk. V Brizgijo žygius garsinant okupantų daromas paverg-tai tėvynei skriaudas.

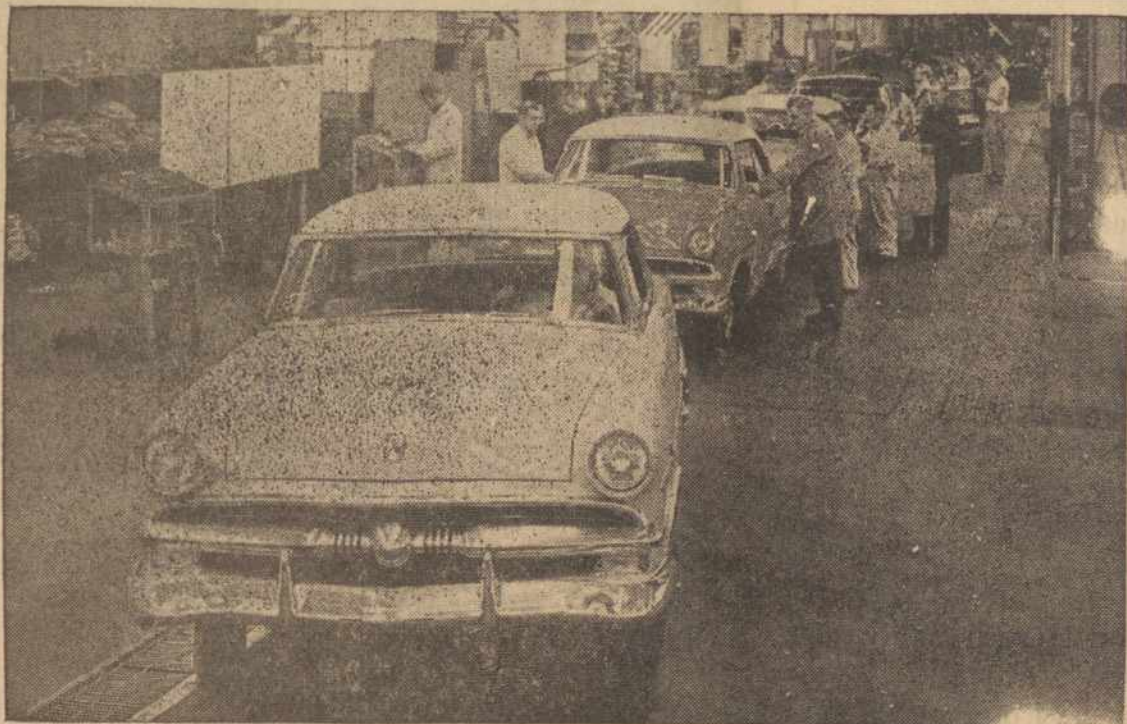
PAVASARIO VĖJAS

Toks minkštas malonus pavasario vėjas: Ranka lyg motulės per plaukus jis braukia, Kažką patylom vis dūzgia, švilpauja, Ir čėža ausyse lyg gintaro varpos.

Tik liūdna taip kartais jo besiklausant: Žemelės lyg rūstų jis skundą kartotų, Palaužojo daigo lyg sūpuotų raudą, Ar vargo naktyje atodūsus rinktų.

Tai dvelkia vėl tyliai ir šnabžda slapčiai, Kaip byrančios rasos pievoj rytais, Kaip lino žiedeliai stiebias ir skleidžias, O melsvajam kliaute ulb' vyturiai.

L. S.

Prieš penkiasdešimt metų, kada Fordo Motoro Kompanija buvo įsteigta, paprastai žmogus turėjo dirbti 17 mėnesių, kad galėtų užsidirbti užtektinai pinigų nusipirkti dviejų cilindrių karą. Šiandien Fordo karo kainą galima sulyginti su taja suma, kiek žmogus uždirba į tris ir pusę mėnesių.

SOVIETIŠKOJI VISUOMENĖ

Visos tautos tiek šitoje, anoje geležinės uždangos pusėje karo nenori. Vakarų pasaulis dėjo ir tebededa visas pastangas surasti su gyvenimo modus vivendi su komunistiniu bloku ir komunizmo plėtojimąsi sustabdyti. Bet dabar Vakaruose ima vyrauti nuomonė, jog bolševikų taikos manevrai tėra tiktai gudrios taktikos vingiai, kai bolševizmui reikia atsikvėpti, o komunistinio pavojaus pašalinimas pasaulyje tebus įvykdytas tik tada, kai bus pašalintas komunistinis režimas pačioje Rusijoje.

Ar tai įmanoma pasiekti be karo? Į tokį klausimą negalima tiksliai atsakyti. Bet galima užtikrinti, jog ir be karo galima priešą alinti ir tokiu būdu jį silpninti, prisidedant prie jo sužlugdymo. Norint tai įvykdyti, reikia studijuoti patį priešą ir jo jėgų veiksmus. Vienas iš tokių veiksmų yra sovietiškoji visuomenė.

Sovietų Sąjungos visuomenė nėra natūralaus istorinio proceso išdava, bet buvo Sovietų potencialo dirbtinai sudaryta per palyginti trumpą laikotarpį. Todėl jos struktūra žymiai skiriasi nuo kiekvienos laisvos valstybės visuomenės struktūros. Sovietų visuomenėje nėra jokių klasių paprasta žodžio prasme. Bet joje yra labai ryškiai nustatytos materialinės padėties ribos. Šitoks suskirstymas diriguojamas pačių pareigūnų iš viršaus, kad tokiu būdu vienu atveju būtų sudaryti tvirti valdžios ramsčiai, kitu — kad būtų paskatinti tos visuomenės pavieniai nariai mėginti kopti materialinės gerovės laiptais. Juo labiau valdžia yra įsitikinusi žmogaus verte ir lojalumu, juo daugiau jam suteikiama materialiniai gyvenimui pasigerinti galimumu. Tuo tarpu plačioji masė be atodairos išnaudojama ir varoma dirbti, nors ir prieš savo interesus. Kad ji būtų išlaikyta politiškai priklausoma, laikoma sąlygose, kur kas menkesnė už patį žemiausią pragyvenimo minimumą.

ma. Tiems žmonėms neleidžiama gyventi, jie neturi teisės egzistuoti.

Tomis sąlygomis Sovietų visuomenė susiskirstė į tris pagrindines dalis: į sovietinę, į neutraliąją ir į antisovietiskai nusistačiusią dalį.

Sovietiškai nusistačiusi žmonės yra —

1. iš ideologinių įsitikinimų,
2. pataikūnai, vedami instinktyvaus egzistencijos ar geresnės buities siekimu,
3. be jokio principinio nusistatymo — žmonės be charakterio.

Šitiems žmonėms visai aišku, kad režimo pakeitimas jiems sudarytų mirtiną pavojų, bent mažiausiai tektų jiems nukentėti medžiagiškai. Jų gerovė, o dažniausiai ir pati gyvybė visiškai priklauso nuo ištikimybės režimui. Todėl, nepaisydami savo tikrojo vidinio nusistatymo, jie kalbomis ir darbais veiks Sovietų labui. Gerai žinodami apie Sovietų valdžios kriminalinį pobūdį ir jos nusikalstamus darbus, jie yra pratę tuos nusikaltimus teigiamai aiškinti ir pateisinti jų reikalavimu. Šitie žmonės yra iš principo Vakarų informacijai neprieinami, nes ji sudaro pavojų režimui, o tuo pačiu ir jiems patiems. Prie sovietiskai nusistačiusios Sovietų visuomenės tenka skaityti:

1. Visus vyriausybės narius.
2. Visą aukštesniąją partijos vadovybę.
3. Visą MVD su jos padaliniais ir specialiais teismais.
4. Partijos karininkus, kariuomenės politrukus, teismų tarydotojus, valstybės gynėjus, karo tribunolų narius.
5. Maždaug pusę aukštesniosios administracijos personalo.
6. Maždaug tris ketvirčius aukštesnio sovietinio valstybinio aparato.
7. Maždaug pusę kariuomenės vadovybės.
8. Maždaug trečdalį bažnytinių organizacijų narių.

"PAVELDĖJIMAS" - Filmas Mokykloms

Šiuo taip kritišku pasaulio istorijos metu, JAV-bių mokyklos privalo mokinti ne tik elementariųjų dalykų, įskaitant visuomenės mokslą (good citizenship), bet taip pat ir tokius dalykus, kurie padėtų jaunam žmogui orientuotis šių dienų pasaulyje. Vienas iš tokių labiausiai reikalaujancio dėmesio dalykų yra įskiepinimas mūsų jaunimui atsakomybės jausmo dėl išsaugojimo ir perdavimo ateinančioms kartoms pagrindines žmogaus laisves ir teises. Tam tikslui yra svarbu surasti būdus, kaip šis atsakomybė galėtų būti kuo paprasčiausiai jaunimui perteikta.

Pažymėtinas filmas, "komikų" stiliuje, vardu "Heritage", ir yra vienas iš tokių bandymų. Jį skiria mokykloms nuo šešto iki 12 skyriaus (grade), kas reiškia "Senior High School", ir jau parodytas eilei mokyklų visame krašte. Kadangi, filmas tinka prie kiekvienos žmogaus teises liečiančios temos, jis gali būti naudojamas net ir suaugusiems. Užsitęsęs vos 9 minutes, tačiau iškelia visą eilę klausimų.

Spalvotieji komikai, su atitinkamais komentarais "Heritage" filmo iškelia didžiulę idėją jog kiekvienam žmogui priklauso Kurėjo suteiktos jam teisės ir kad jos išskiria jį iš gyvulių. Žmogaus atsakomygumas saugoti šias savo teises kitų žmonių parodomas eilinio Tom Allman gyvenime. Parodomas Tamas išeinantis į darbą. Jis susirūpinęs dėl jo sūnaus pašaukimo į kariuomenę, sunkumų šeimoje, sąskaitų, vyriausybės kontrolių. "Džiunglių žvėrys turi kur kas daugiau laisvės nei aš", nusprendžia fillos herojus. "Man daug geriau sektusi gyventi, jei būčiau—gyvulus."

Ir štai Tamas — ūmai virsta kuo norėjęs. Įsūtęs, nebudamas jokių susisiekimo — taisyklių jis lekia darbovietėn. Pastatydamas savo karą nuverčia "No-Parking" stiebą, nusišaipto iš balsavimo būstinės praeidamas, nustumia į šoną labdarybės tikslui renkantį aukas asmenį, nuspiria kiniečio pardavėjo reikmenis, bando įtilpti į liftą, ištraukdamas kitą keleivį ir galiausiai patupdomas vienu tūn apsigalvoti. "Aš saugau savo teises" — Tamas šnairuoja iš po vienutės geležinės pertvaros. Tada pasigirsta už sienos balsas "Kiti žmonės taip pat turi tokias pat teises."

Kadangi istorijoje buvo ir vis atsiranda nauji tyronai, kurie bando šias teises iš žmonių atimti, filmas vaizdingai pateikia šitokių bandymų rezultatus. Filmą rodo istoriją Dešimtį Dievo įsakymų: Pamokslą, nuo kalno, Magna Charta, Nepriklausomybės paskelbimą ir pirmuosius dešimtį priedėlių prie Konstitucijos kuriuos dabar dar vadina "Bill of Rights." Kur tik šios pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės panaikinamos tuoj pat atsiranda totalitarizmas. Individas netenka savo asmenybės, tikėjimo, laisvės pasirinkti kokį jis nori darbą. Žmogus tėra tada tiek svarbus kiek jis naudingas valstybei.

Po to filma tada rodo Tamą Allmaną apsigalvojusį ir einantį darban kaip tikras demokratas ir dženelmanas. Jis respektuoja visas teismo taisykles: sustoja atlikti savo balsavimo pareigas; atiduoda savo mažą auką labdarybei, perka vaisių pas kineitį ir pastebėjęs, kad liftas yra perpildytas, užleidžia vietą kitam, nekantresniam. Filmos mintis — žmones, kaip šis Allmanas padeda išsaugoti laisvąjį pasaulį; kad jie pilnai įvertina laisvojo pasaulio vertę sau ir kitiems. Filmą sponsoruoja katalikų, protestantų ir žydų organizacijos. Mokykloms išsiuntinėjama per McGraw Hill leidykla

Svetimasis Kareivis

Marika Stierstedt

Mažas berniukas žaidė kieme.

Dešinėje pusėje stovėjo tvartai, kairėje mažas daržiukas, prisodintas nedaugelio daržovių ir du dideli rožių kerai, pilni kaip prisėti žiedų, kurių malonus kvapas sklido po visą kiemą, o gal net ir toliau. Balukėje vidury kiemo turškė ir gege — pora ančių. Kad jos ir negali nutylėti! galvojo berniukas, nes jam pačiam buvo įsakyta laikytis labai tyliai.

Sodyba buvo nedidelė, paprasta, bet ne nauja, priešingai — graži, senoviška, apie jos amžių bylojo ir tie dideli vaismedžiai, kurie ją supo ir lyg karūna dengė ją. Sodyba stovėjo truputį nušaly, žemai kaimo pašlaitėje, o medžiai slėpė ją gražiai iš apačios — kaip gerai! sakydavo berniuko motina. Tą dieną atrodė lyg sodyba visai palikta: be berniuko nesimatė ten daugiau nė gyvos dvasios, nesigirdėjo nė jokio garso be ančių gegėnimo. Keista!

Tvartė, kur buvo vietos penkiems šešiem galvijam, testovėjo viena vienintelė karvė ir tai pačiame paliausiame ir tamsiausiame kampe, lyg būtų buvę norima ją paslėpti. Ji buvo nuleidus galvą, nebūdavo: tartum ir ji suprato, kad reikia tylėti. Per kiemą persliukė katinas, pažiūrėjo kur karvė stovėjo, paskui vėl išstėpsėjo, nuėjo prie šulinio, iš kurio niekas nebesėmė, atsigrežė prieš vėją atspūsti. Atrodė lyg katinas buvo sodybos savininkas, bet per tingus ūkininkauti.

Senoviškoji maža sodybėlė buvo pačioje karo zonos vidury, paslaptinga buvo su ja, o prie viso to dar okupuotoje srityje. Todėl ji stovėjo lyg drebančia širdimi susigūžęs paukštėlis. Visokias būdais ji stengėsi išvengti būti pastebima. Ji jau turėjo atiduoti arklių, tris karves, avis ir vištas, atiduoti javus ir šiaudus. Ir patį šeiminišką buvo jau atidavus. Dievo pasigailėjimo ji reikalavo kuo mažiausio arba vien tik to, kad ji galėtų stovėti kaip stovėjus po senų vaismedžių karūna. Atrodė, kad ir šis reikalavimas buvo perdidelis, nes ir jo nevisi susilaukė. Ne viena sodyba kautynėms vykstant buvo sunaikinta ir sudeginta. Bet jeigu kuo mažiausiai apie save triukšmausi — gal būt . . . gal būt bus galima išvengti, taip manė sodyba.

O kieme žaidė berniukas. Vaikas juk turi žaisti, kad ir kaip ten bebūtų. Tai buvo kokių penkių, šešių metų rimto veido mažas berniukas. Nėra jau taip malonu būti vienam vienam vaikui, o dar kai uždrausta neišeiti iš kiemo pripraus laisvam aplink bėginėti, net iki pat kaimo. Bet dabar kaimas buvo prieš kareivių užimtas, jie buvo apgyvendinti visuose namuose, griežtomis bausmėmis buvo grasoma, jei kas su jais nemandagiai elgsis. Taigi, buvo didelė laimė gyventi truputį atokiau ir neturėti jų priurimai. Berniukas tai žinojo ir jis buvo klidus, gal net truputį ir įbaugintas. Už tat jis žaidė tyliai, jis žaidė kareivio apmokymą, kur šautuvą jam lazda atstojo. Prieš išvykdamas tėvelis buvo išmokęs jį komandos žodžius — ir jis komandavo pats

sau, žinoma, tik pašnibždomis. Jeigu jau kurį kartą užsimirsdavo, jį tuoj perspėdavo motina pro virtuvės langą:

— Nešauk, mano brangusis!

Motina pasakojo, kad labai seniai ir jų sodyba ir visas kaimas priklausė priešui, bet tai buvo neteisinga, ir koks buvo didelis džiaugsmas, kai viskas vėl į tikras rankas atiteko. Bet dabar vėl presas ten, Berniukas to visko nesuvokė, bet kad su tuo priešu, kuris nė vienam nedavė ramybės, buvo kažkas baisaus, tą jis suprato.

Taip būna gyvenant pasienyje, sakydavo motina.

Si saulėta diena buvo taip tyli ir rami. Vienintelis kas sodyboje galėjo į akis kristi, tai rožių kerai! Jie buvo panašūs į didžiulius vainikus — jie visur galėtų į akis kristi. Ir kaip jie šiomet žydi! — sakydavo motina, ir lyg koks peikimas girdėdavos jos balse. Jai nepatiko, kad gėlės šiuo nepaprastu būdu apviečia visą sodybą.

Pagaliau berniukui nusibodo žaisti. Ir nieko nuostabaus — eiti vien tik aplink ir šnabzdėti: ant peties! ugnis! ir t.t. Jis nusiviedė šautuvą žolėn ir pats atsigulė prie rožių kerų. Virš jo plaukė balti debesys, į kuriuos jis galėjo žiūrėti. Arklys, bokštas, senis su barzda, štai senis nuplaukė ir atėjo angelas su didžiuliais sparnais, paskui gulbė . . . ir . . .

Berniukas kruptelėjo. Jis buvo užsūdes. Jis išgirdo artėjančius žingsnius, sunkius žingsnius, vyriškus žingsnius. Jie priartėjo prie jo, bet jis nepajudėjo, o tik įtemptai laukė. Gal ten kokia staigmena, gal tėvelis grįžo namo! Jeigu taip, tai tada jis apsimestų miegąs ir leistų tėveliui jį pažadinti, pakelti, pakelti ir išmesti aukštyn!

Bet kadangi niekas neįvyko ir jis pagaliva apsidairė, prieš jį stovėjo ir į jį žiūrėjo visai svetimas vyras. Visai svetimas vyras, vienas iš prieš kareivių!

Jis gerai juos pažino. Jis matė juos, kai prieš porą dienų motina buvo jį su savim į kaimą pasiėmus — jis matė, kokiomis rūšiomis akimis žiūrėjo į jo motina. Jos akys buvo tokios pat rūšios ir kai ji apie juos kalbėjo. Bet berniukas vistiek nenusiūgindo, nes prieš jį stovinčio prieš kareivio veidas visai nebuvo žiaurus.

Kareivis ištiesė ranką ir palietė rožių kerą, bet žiedo nenuskynė nė vieno. Mielai jis būtų galėjęs nusiskinti, jį juk tiek daug buvo, bet jis nenuskynė. Jis nepratarė nė žodžio, tik truputį apsidairė aplink. Berniukas galvojo: kad tik jis neitų į tvartą ir nepamatytų, kad mes tebeturime dar vieną karvę!.. Jis žinojo, kad motina bijojo, kad toji vienintelė ir paskutinioji karvutė nebūtų išvesta, kaip visos kitos. Bet taip neatrodė. Po valandėlės kareivis pasuko trobos link. Berniuko tada pašoko ir tyliai nuslinko paskui, jis žinojo, kad motina viena viduje ir buvo neramus dėl jos.

Bet virtuvėje nebuvo nė gyvo žmogaus. (bus daugiau)

VISIEMS KURIE ESATE VIESULO PLOTE

Kol mūsų vyrai ir moterys daro viską ką jie gali palaikyti ir sugražinti Telefono patarnavimą, mes norime išreikšti savo nuoširdžią užuojautą visiems kurie turėjo nuostolių, buvo sužeisti ar nukentėjo iš priežasties audros.

JEIGU JŪSŲ NAMAS BUVO SUNAIKINTAS AR RIMTAI SUGADINTAS mokeskis už jūsų telefono patarnavimą buvo atidėtas nuo to laiko kada viesulas kirto. Kada jau jūsų namas bus sutvarkytas malonėkit mums tuojaus pranešt, kad galėtumėm įtaisyti jūsų telefoną Jums kuo greičiausia galima. Pagal šias aplinkybes nebus jokios įrengimo mokesčių.

JEIGU JŪSŲ TELEFONO PATARNAVIMAS BUVO PERTRAUKTAS nebus reikalaujama mokesčių už patarnavimą kol negalėjote naudoti savo telefoną iš priežasties viesulo sugadinimo. Nuolaida bus pažymėta anksti sąskaitoje dėl pilno laikotarpio, kada jūsų telefonas negalėjo būti naudojamas.

MŪSŲ VISIEMS KLIENTAMS malonėkit būti užtikrinti, kad mes darome viską kas galima kad pristatyt telefono patogumą ir apsaugą kiekvienam kuriam reikalinga.

THE NEW ENGLAND TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

"Hot flashes" of Change of Life stopped or strikingly relieved

In 63-80%* of the cases in doctors' tests!

• Those suffocating "heat waves" — alternating with nervous, clammy feelings — and accompanied often by restless irritability and nervousness — are well-known to women suffering the functionally-caused distress of middle life "change"! You want relief from such suffering. And — chances are — you can get it. Thrilling relief! Thanks to two famous Lydia Pinkham medicines!

*In doctors' tests, Lydia Pinkham's Compound and Tablets brought relief from such distress in 63 and 80% (respectively) of the cases tested. Complete or striking relief!

Thousands Have Benefited Amazing, you say? Not to the many thousands of women who know from experience what these Lydia Pinkham medicines can do! Their action — actually — is very modern. They exert a scientifically calming, soothing effect!

Try Lydia Pinkham's on the basis of medical evidence! See if you, too, don't gain blessed relief from those terrible "hot

How Lydia Pinkham's works It acts through a woman's sympathetic nervous system to give relief from the "hot flashes" and other functionally-caused distresses of "change of life."

flashes" and weakness so common in "change of life." Don't put it off! Get Lydia Pinkham's Vegetable Compound or new, improved Tablets with added iron (trial size only 59c). Wonderful — too — for the functional pains, cramps, "dragged-out" feelings and other discomfort of monthly menstrual periods!

Lietuviai Niekad Neužmirš 1941 m., Birželio mėn. Žiauriųjų Išvežimų

Viso pasaulio lietuviai kasmet pamini 1941 m. birželio 14-15 dienomis bolševikų įvykdytą masinį lietuvių tremimą į Sibirą. Kasmet jį mini ir Worcesterio lietuviai. Šiemet paminėjimą surengė neseniai įsikūręs Amerikos Lietuvių Bendruomenės Worcesterio Skyrius Lietuvių Uk. Klube. Salė prisirinko pilna publikos, nors ir oras ir nebuvo palankus, Minėjimą atidarė skyriaus pirmininkas J. J. Grigaitis vaizdžiai nušviesdamas ko mes čia susirinkome. Programos vedėjas Pr. Pauliukonis pakvietė visus žuvusius kovoj dėl Lietuvos laisvės pagerbti atsistojimu, o Meno Mėgėjų Ratelio choras, vedamas muz. Z. Snarskio sugiedojo "Kovoj jūs pražuvot" giesmę. Po to prof. kun. St. Yla skaitė turiningą momentui pritaikytą paskaitą. Kalbėtojas pabrėžė, kad 1941 m. birželio mėn. masiniai išvežimai buvo tik pradžia to lietuvių tautos išsklaidymo, kuris vyksta iki šiai dienai. Išvežimus pradėjo bolševikai pirmosios okupacijos metu, juos tęsė Vokiečiai per trejų metų okupaciją išgabendami iš Lietuvos per 60,000 žmonių koncentracijos stovyklas ir privalomus darbus karo pramonėje. Užėmus Lietuvą bolševikams antrąjį kartą, išvežimai vėl buvo tesiami. Jie tesiami iki šiai dienai. Apie 60,000 lietuvių pasitraukė iš Lietuvos 1944 m. bijodami bolševikų teroro ir šiandien yra išblaškyti po visą pasaulį. Jų medžiaginė ir moralinė padėtis yra nepalyginamai geresnė, negu pasilikusių lietuvių. Jie gali laisvai bendrauti nors ir būdami už tūkstančių mylių. Kaip geriausia bendravimo forma jis nurodė: Pasaulio lietuvių bendruomenę, kurioje visi lietuviai kad ir plačiai išsiblaškę po visą pasaulį per atskirų kraštų bendruomenes gali dirbti lietuvišką darbą, rūpintis Lietuvos laisvės atgavimu ir lietuviybės išlaikymu.

mu. Baigdamas paskaitą, kalbėtojas pasmerkė apsilėidėlius, ištižėlius ir girtuoklius, kurie per mažai rūpinasi lietuviškais reikalais, ypač jaunimas, o šiame laisvės krašte ieško patys nežino ko. Lietuvių tauta per mažai, kad ji galėtų švaistyti savo jėgomis. Paskaitą baigė Popiežiaus Pijaus XII žodžiais, pasakytais šių metų Velykų proga, kad dabar vyksta kova dėl teisingumo ir kad teisingumas laimės.

Po paskaitos buvo perskaitytos rezolucijos JAV Prezidentui, Užs. Reikalų Ministeriui ir Massachusetts valstijos sekretoriams ir atstovams, protestuojant prieš vykdomus žiaurumus ir žudymus Lietuvoje ir prašant paskubinti Genocido Konvencijos ratifikavimą. Be to, įpareigota skyriaus valdyba parengti ir pasiūlyti rezolucijas Rule's komiteto nariams prašant paremti Kersteno įneštą rezoluciją 231, kurioje siūloma sudaryti komisiją ištirti Pabaltijo Valstybių okupavimą. Buvo perskaitytas ALTO laiškas, kuriame kviečiami atskirti asmenys siųsti telegramas ir laiškus Kongreso nariams, prašant rezoluciją priimti. Čia pat tokias telegramas pasirašė 46 asmenys ant 16 telegramų, kurios jau išsiųstos Rules Komiteto nariui Nicholson ir atstovui D. Donohue.

Meno Mėgėjų Ratelio choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio sudainavo keletą momentų pritaikintų dainų. Minėjimas baigtas JAV ir Lietuvos himnais.

Nauja Lietuvio Valykla

Č. Spirauskas perėmė rūbų valymo ir prosymo biznį, 326 Millbury gatvės, (buv. p. Siugzdinio). Ištikinkite tikrai sąžiningu darbu. Taisomi rūbai.

ALTS Worcesterio Skyriaus Veikla

Jau keleri metai ALTS Worcesterio Skyrius sklandžiai ir vieningai dirba kultūrinę ir visuomeninį darbą su "Aušros Vartų" parapijos Moterų Socialiniu Klubu. Per šį laiką yra surengęs eilę gražių koncertų ir yra paskyręs nemažas sumas pinigų lietuviškos kultūros ir šalpos rėmimo reikalams. Šių metų Skyriaus Valdybą sudaro: Pov. Babickas, pirm.; Vincenta Kielenė ir Marija Vaikšnorienė vice pirm.; Kazys Jonavičius, sekr.; Juozas Kavaliuskas, išdin.; Jonas Vizbaras, koresp. Naujoji skyriaus Valdyba šių metų veikloje yra užsibrėžus atlikti: a) Bendradarbiaujant

su Bostono Apygardos Valdyba organizuoti ir propaguoti Lietuvių SASKRIDJ Washington 1953 m. birželio 20 - 21 d.; b) Vasaros sezono metu surengti du piknikus, sutelkimui lėšų reikalingos metinei veiklai stiprinti. c) Surengti vieną reprezentacinį koncertą, kurio programai išpildyti kviesti žymesnės mūsų meninės pajėgos; d) žemos metų surengti viešą paskaitą visuomenei politinėms ar kultūrinėms temomis; e) ir toliau išlaikyti vieną Vasario 16-tosios Ginnazijos mokinį

Savo veikloje skyriaus Valdyba glaudžiai dirbs ne tik su ALB Worcesterio skyriumi, bet stengsis laikyti gerus santykius su visoms Worcesterio lietuviškomis organizacijoms.

S. K.

Ant Pardavimo

Clifton gatvės, iš May gatvės, 6 kambarių butas savininkui, taipgi trys butai su rakandais. Aliejaus sildymas, atskiros maudynės, trijų karų garadžius, gražus kiemas. Kaina \$15,700. Stratfield gatvės, iš Hamilton gatvės, 5 kambarių moderniškas namas. Sildymas aliejumi; kieta medžio grindys. Kaina — \$8,000. Millbury - Auburn linija, dviejų šeimynų, 6-5 kambarių; 1 akras, gražus laukas. Kaina \$13,000. Mr. Joseph Dodge (Diriginčius) 35 Canton St. - Tel. 2-1747

Vieša Padėka

Šiuomi reiškiama nuoširdžią padėką savo giminėms ir draugams ir visiems lietuviams, kurie atsilankė į šermenis, užprašė mišias, palydėjo ir išreiškė užjaujantą — mirus tragiškai laike viesulo Marijonai Tagman Pederson, mūsų žmonai, motinai ir seserei. Paul C. Pederson ir Vaikai ir Tagman šeimyna

Christy's

Shoe Service

Eksperto darbas

Visas darbas garantuotas

129 Millbury gatvės

Worcester, Mass.

LAIVAI SUSTREIKAVO

New Yorkas. — Amerikos laivai nejudą iš uostų, darbininkams susteikavus ir reikalaujant pakelti atlyginimą. Streikas liečia apie 40,000 darbininkų ir 750 laivų.

Š. m. BIRŽELIO mėn. (June) 27 d. Maironio Parke L. M. M. RATELIS RENGIA TRADICINĮ JONINIŲ LAUŽĄ

Programoje: Bostono Lietuvių Vyrų Choras ir L. M. M. Ratelis

Pradžią 6 val. vakaro. — Programos pradžia 8 val.

Pirmą kartą Worcesteryje lietuviškas "Baltosios Meškos" alus iš Chicagos, užkandžiai.

Sokiama gros Tremtinių Orkestras "TANGO"

Auka \$1.00

L. M. M. RATELIS

Joninės! Joninės!

"Švento Jono naktį tylia Dega laužai, traška, svyla Varvančios dervos statinės, Aidi kloniais sutartinės, Ir jaunimas vainikuotas Aplink laužą kelią puotą..."

Tokią gražią Joninių puotą prie liepsnojančio laužo rengia L. M. M. Ratelis šių metų birželio (June) mėn. 27 d., 6 val. vakaro, Maironio parke, Worcesteryje.

Šiais metais Joninių laužo programa žada būti graži ir įvairi, nes į talką atvyksta iš Bostono šaunių vyrų choras, vedamas žinomo muziko J. Gaidelio.

Joninės, tai linksmiausia ir gražiausia jaunimo šventė: supinta su dainomis, šokiais, žaidimais ir kitais linksmais pamarginimais, todėl, aišku, į ją suplauks iš plačios apylinkės visas jaunimas, o kur mūsų jaunimas, ten ir mes visis. Be to, būtų ir "griekas" Joninių proga neišmesti po bonkutę gal dar neragauto lietuviško "Baltosios Meškos" alučio su prieteliais Jonais, ypač, kada "Baltosios Meškos" alutis pasirodo pirmą kartą Worcesteryje.

Taip pat bus didelė proga pasiūkti, nes tremtinių orkestras "Tango" žada groti išsiujuosęs. L. M. M. Ratelio Valdyba

PIKNIKA

Rengia

tikslu sušelpt nukentėjusius nuo VIESULOS

JULIUS TOMASHŪNAS ŠEIMYNA

įvyks

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO (JUNE) 21

Olympia Park - Sherwsbury, Mass.

Pradžią Antrą valandą po pietų — Gros Orkestras

Visi lietuviai prašomi atsilankyti

Paremkite ALT ir Visiems Lietuviams Svarbų Reikalą

ALT Komitetas šiuo laiku yra Washington ir daro žygių Kersteno rezolucijai nr. 231 paremti. Rezolucija numato sudaryti komisiją, kuri ištirtų ar Pabaltijo kraštai "savanoriškai" prisijungė, ar buvo apgaulė ir prievarta įjungti. Mes visi gerai žinome, kad Lietuva, Laeviją ir Estiją Hitleris su Stalinu pasidalino ir prievarta okupavo. Tačiau bolševikai mėgsta girtis, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo Valstybės savanoriškai prisijungė. Šitos Komisijos darbai, jei tokia būtų sudaryta atidengtų visus faktus ir nei svetimieji neabejotų bolševikinės Rusijos melams. Todėl visi paremkime ALT daromas pastangas. Šiuo laiku šita rezolucija yra Taisyklių House Committee Rules Komitete ir nuo jo priklauso ar ji bus įnešta į Atstovų Rūmus ar pasiliks be tolimesnės eigos. Kiekvieno lietuvių asmeniškai ir visų lietuviškų organizacijų pareiga siųsti telegramas ir lai-

kus kuo skubiausiai Taisyklių Komiteto nariams ir prašyti, kad jie Kersteno rezoluciją paremtų. Pirmoj eilėj siųskime telegramas ir laiškus Massachusetts valstijos atstovui Donald W. Nicholson, kuris yra to Komiteto narys. Taip pat reikia siųsti telegramas ir laiškus to Komiteto pirmininkui Leon E. Allen ir kitiems nariams, kurių sąrašą čia spausdiname. Telegramas iš Worcesterio kaip "Night letter" pasiuntimas į Čikagą iki 50 žodžių kainuoja 81 centas.

Taisyklių Komitetą sudaro šie kongresmanai:

Nuo Illinois: Rep. Leo E. Allen (Chairman).
Nuo Ohio: Rep. Clarence J. Brown.
Nuo Oregon: Harris Ellsworth.
Nuo New Yorko: Harry J. Latham.
Nuo Pensylavnicos: Hugh D. Scott, Jr.
Nuo Massachusetts: Donald W. Nicholson.
Nuo Colorado: J. Edgar Cheneweth.

Nuo Tennessee: B. Carrol Reece.
Nuo Virginijos: Howard W. Smith.

Nuo Mississippi: William M. Collmer.

Nuo Indianos: Ray J. Madden.
Nuo Texas: John E. Lyle, Jr.

Telegramas ir laiškus reikia adresuoti taip:

Hon. ...., Chairman (arba member)
House Committee on Rules,
House of Representatives,
Washington, D. C.

Mž.

Rasti Akiniai!

Š. m. birželio mėn. 6 d., Elks Home salėje, 39 Elm gatvės, po L. M. M. Ratelio koncerto rasti akiniai.

Pametęs gali kreiptis pas daktarą, iš kurio akiniai buvo gauti. Radėjas

Š. m. BIRŽELIO 21 d. (Sekmad.)

Tuojuo po pietų

A.L.T.S. WORCESTERIO SKYRIUS

— Ruošia —

Didelį JONINIŲ PIKNIKĄ

Babrausko ūkio pavilione

AUSROS VARTŲ PARAP. MOTENŲ SOCIALINIS KLUBAS paruoš piknikui skanių lietuviškų užkandžių. Sokiai ir išgėrimų bufetas vyks iki vėlos nakties. Visus Worcesterio ir apylinkių lietuvius maloniai kviečiame atsilankyti.

ALTS Worcesterio Skyr. Valdyba

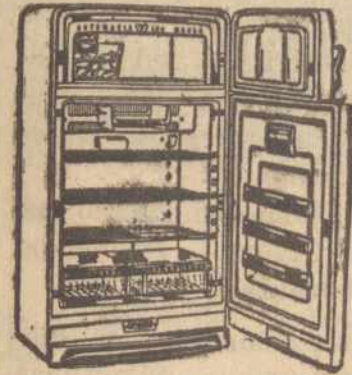
3 PRIETAISAI I

1953
SERVEL

Automatiškas Gaso

ŠALDYTUVAS

1. Automatiškai Atsišaldo.
2. Didelis 80 svarų atskiras Šaldytuvas.
3. Automatiškas Ledų Darytojas.

VIENINTELIS ŠALDYTUVAS, kurs automatiškai šaldo ledo kūbus — atsarga begalo 10 Metų Garantija.

Taiktai Apribotam Laikui

\$10.00 Įmokėta

Nepaprasta Nuolaida

Įtaisymui

iki \$100.00

WORCESTER GAS LIGHT CO.

30 Mechanic St.

Tel. 7-8311

NOW YOU CAN AFFORD BEAUTIFUL FLOORS!

The Shetland shines wood floors and linoleum to a mirror-finish—quickly—easily. All you do is guide it. Mar-proof guard protects furniture. Scrubbing, buffing and rug-cleaning attachments are available. Come in for convincing demonstration.

Shetland TWIN-BRUSH ELECTRIC POLISHER

\$49.95 (LOW BUDGET TERMS IF DESIRED)

Worcester County Electric Company

Part of New England Electric System

LIETUVIŲ AUKSŲ KRAUTUVĖ

Mokyklas Baigiantiems "Graduation" Dovanų VISOKIŲ RŪŠIŲ LAIKRODELIŲ Hamilton - Elgin - Bulova - Gruen ir Sveicariškų

IVAIRIŲ DEIMANTŲ

VEDYBINIŲ GIMTADIENIO

Dideli pasirinkimai vedybinių ir gimtadienio žiedų Vėliausios rūšies spilkų, auskarių, pendantų ir perlų ELGIN AMERICAN KOMPAKTŲ

Sibdabrinų ir sidabruotų peilių ir šaukštų setų, žinomų kompanijų 1847 Rogers Bros. Community ir Holmes & Edwards Plunksnių Setų - Kompaktų Rožančių - Žibtuvėlių Elektrinių Duonos Kepintojų ir Maišytojų Ateikite ir Pasižiūrėkite — PAS MUS NIEKAD NEBŪSITE APVILTI — Nuoširdus Patarnavimas

J. M. NEVIS

165-A GREEN STREET - WORCESTER, MASS. Atidaryta kasdien iki 7 val. vak. — Treč., penkt., šešt. iki 8 v. v.

IDEAL PHARMACY

Vaistinyčios Tel. 3-4840 — Res. 7-1725 V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm.

29-31 KELLY SQ.

WORCESTER, MASS.

Jeį jums reikia vaistų, kreipkitės pas registruotą vaistininką, savininką Vytautą Skrinską. Jis išpildo medikališkų daktarų receptus ir patarnauja visokiais sveikatos reikalais. Taipgi, vaistai yra pasiūnčiami per pašta ir į kitus miestus. Be to, užlaiko geriausios rūšies kosmetikos, skutimosi reikmenų, knygy, laikraščių, filmų, saldainių, šaltkošės, riešutų, cigarų, cigarečių ir skanių gėrimų.

LYTAUTAS SKRINSKA Ideal Pharmacy vaistinės sav.

LIETUVIAI pas LIETUVIUS!

Vaistinės valandos: nuo 9 ryto iki 10 vakaro Sekmadieniais: nuo 9 ryto iki 9 vakaro Čia irgi parsiduoda lietuviški laikraščiai